Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

30 päivänä toukokuuta 2013 *

Poliisiyhteistyö ja oikeudellinen yhteistyö rikosasioissa — Puitepäätös 2002/584/YOS — 27 artiklan 4 kohta ja 28 artiklan 3 kohdan c alakohta — Eurooppalainen pidätysmääräys ja jäsenvaltioiden väliset luovuttamismenettelyt — Spesialiteettiperiaate — Pyyntö luovuttamisen perusteena olleen eurooppalaisen pidätysmääräyksen laajentamisesta tai pyyntö edelleen luovuttamisesta toiseen jäsenvaltioon — Täytäntöönpanojäsenvaltion oikeusviranomaisen päätös, jolla suostumus annetaan — Muutoksenhaku, jolla on lykkäävä vaikutus — Hyväksyttävyys

Asiassa C-168/13 PPU,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Conseil constitutionnel (Ranska) on esittänyt 4.4.2013 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 9.4.2013, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Jeremy F.

vastaan

Premier ministre,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja R. Silva de Lapuerta (esittelevä tuomari) sekä tuomarit G. Arestis, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev ja J. L. da Cruz Vilaça,

julkisasiamies: N. Wahl,

kirjaaja: hallintovirkamies V. Tourrès,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 7.5.2013 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Jeremy F., edustajanaan avocate C. Waquet,

— Ranskan hallitus, asiamiehinään E. Belliard, B. Beaupère-Manokha ja G. de Bergues,

— Tšekin hallitus, asiamiehenään M. Smolek,

— Saksan hallitus, asiamiehinään J. Kemper ja T. Henze,

— Irlannin hallitus, asiamiehenään E. Regan,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

— Alankomaiden hallitus, asiamiehenään C. Schillemans,

— Euroopan komissio, asiamiehinään W. Bogensberger ja R. Troosters,

kuultuaan julkisasiamiestä,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä 13.6.2002 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2002/584/YOS (EYVL L 190, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 26.2.2009 tehdyllä neuvoston puitepäätöksellä 2009/299/YOS (EUVL L 81, s. 24; jäljempänä puitepäätös), 27 artiklan 4 kohdan ja 28 artiklan 3 kohdan c alakohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty Cour de cassationin (Ranska) esittämän perustuslainmukaisuutta koskevan ensisijaisesti käsiteltävän kysymyksen yhteydessä käsiteltäessä valitusta, jonka F. on tehnyt chambre de l'instruction de la cour d'appel de Bordeaux'n (Bordeaux'n muutoksenhakutuomioistuimen tutkintajaosto) (Ranska) 15.1.2013 antamasta ratkaisusta, jossa hyväksyttiin Yhdistyneen kuningaskunnan oikeusviranomaisten esittämä pyyntö luovuttamisen laajentamisesta koskemaan sellaista rikosta, joka on tehty ennen Jeremy F:n luovuttamista ja joka on muu rikos kuin se, joka oli perusteena Crown court at Maidstonen (Yhdistynyt kuningaskunta) antaessa häntä koskevan alkuperäisen eurooppalaisen pidätysmääräyksen.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Kansainvälinen oikeus

3 Roomassa 4.11.1950 allekirjoitetun ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen (jäljempänä Euroopan ihmisoikeussopimus) 5 artiklassa, jonka otsikko on ”Oikeus nauttia yksityis- ja perhe-elämän kunnioitusta”, määrätään seuraavaa:

”1. Jokaisella on oikeus vapauteen ja henkilökohtaiseen turvallisuuteen. Keneltäkään ei saa riistää hänen vapauttaan, paitsi seuraavissa tapauksissa ja lain määräämässä järjestyksessä:

– –

f) henkilö pidätetään tai häneltä riistetään vapaus lain nojalla, jotta estettäisiin hänen laiton maahantulonsa, tai jos on ryhdytty toimiin hänen karkottamisekseen tai luovuttamisekseen.

2. Vapaudenriiston kohteeksi joutuneelle on viipymättä ilmoitettava hänen ymmärtämällään kielellä vapaudenriiston perusteet ja häneen mahdollisesti kohdistetut syytteet.

– –

4. Jokaisella, jolta on riistetty hänen vapautensa pidättämällä tai muuten, on oikeus vaatia tuomioistuimessa, että hänen vapaudenriistonsa laillisuus tutkitaan viipymättä ja että hänet vapautetaan, mikäli toimenpide ei ole laillinen.

– –”

4 Euroopan ihmisoikeussopimuksen 13 artiklassa, jonka otsikko on ”Oikeus tehokkaaseen oikeussuojakeinoon”, määrätään seuraavaa:

”Jokaisella, jonka tässä yleissopimuksessa tunnustettuja oikeuksia ja vapauksia on loukattu, on oltava käytettävissään tehokas oikeussuojakeino kansallisen viranomaisen edessä siinäkin tapauksessa, että oikeuksien ja vapauksien loukkauksen ovat tehneet virantoimituksessa olevat henkilöt.”

Unionin lainsäädäntö

5 Euroopan unionin virallisessa lehdessä 14.12.2005 julkaistun ilmoituksen, joka koskee Ranskan tasavallan ja Unkarin tasavallan julistuksia, joilla ne hyväksyvät Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen toimivallan antaa ennakkoratkaisuja Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 35 artiklassa tarkoitetuista säädöksistä (EUVL L 327, s. 19), mukaan Ranskan tasavalta on antanut kyseisen artiklan 2 kohdassa tarkoitetun julistuksen, jolla se on hyväksynyt Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen toimivallan antaa ratkaisuja EU 35 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaisesti.

6 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen liitteenä olevan, siirtymämääräyksistä tehdyn pöytäkirjan N:o 36 9 artiklan mukaan ennen Lissabonin sopimuksen voimaantuloa hyväksyttyjen, EU-sopimukseen perustuvien unionin toimielinten, elinten ja laitosten säädösten oikeusvaikutukset säilyvät niin kauan kuin näitä säädöksiä ei kumota, julisteta mitättömiksi tai muuteta perustamissopimusten nojalla. Saman pöytäkirjan 10 artiklan 1 kohdan mukaan EU-sopimuksen, sellaisena kuin se oli ennen Lissabonin sopimuksen voimaantuloa, VI osaston mukainen unionin tuomioistuimen toimivalta säilyy ennallaan sellaisten unionin säädösten osalta, jotka on hyväksytty ennen Lissabonin sopimuksen voimaantuloa, myös silloin, kun se on hyväksytty EU 35 artiklan 2 kohdan nojalla.

7 Puitepäätöksen johdanto-osan 5, 7, 8, 10 ja 12 perustelukappale kuuluvat seuraavasti:

”(5) Unionille asetettu tavoite tulla vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvaksi alueeksi johtaa EU:n jäsenvaltioiden välisen, rikoksen johdosta tapahtuvan luovuttamisen poistamiseen ja sen korvaamiseen oikeusviranomaisten välisillä luovuttamisjärjestelyillä. Lisäksi uusien ja yksinkertaisempien järjestelyjen käyttöönotto rikoksesta tuomittujen tai epäiltyjen henkilöiden luovuttamiseksi tuomioiden täytäntöönpanoa ja syytteeseen asettamista varten rikosasioissa tekee mahdolliseksi poistaa nykyiset monimutkaiset ja aikaa vievät luovuttamismenettelyt. Vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvalla alueella on aiheellista korvata jäsenvaltioiden tähänastiset perinteiset yhteistyösuhteet rikosoikeudellisten päätösten, sekä ennen tuomiota annettujen että lopullisten, vapaan liikkuvuuden järjestelmällä.

– –

(7) Koska tavoitteena olevaa, rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta 13 päivänä joulukuuta 1957 tehtyyn eurooppalaiseen yleissopimukseen perustuvan monenvälisen luovuttamisjärjestelmän korvaamista ei voida riittävällä tavalla saavuttaa jäsenvaltioiden yksipuolisin toimin, vaan se voidaan toiminnan laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla, neuvosto voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklassa tarkoitetun ja Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Kyseisessä artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä puitepäätöksessä ei ylitetä sitä, mikä on näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeen.

(8) Eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskevia päätöksiä on valvottava riittävästi, mikä merkitsee sitä, että sen jäsenvaltion oikeusviranomaisen, jossa etsitty henkilö on otettu kiinni, on tehtävä päätös henkilön luovuttamisesta.

– –

(10) Eurooppalaista pidätysmääräystä koskevat järjestelyt perustuvat jäsenvaltioiden väliseen vankkaan luottamukseen. Järjestelyjen soveltaminen voidaan keskeyttää vain, jos jokin jäsenvaltio rikkoo vakavasti ja jatkuvasti Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja periaatteita, minkä neuvosto toteaa kyseisen sopimuksen 7 artiklan 1 kohdan mukaisesti ja minkä seurauksista on säädetty saman artiklan 2 kohdassa.

– –

(12) Tässä puitepäätöksessä kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklassa tunnustettuja ja Euroopan unionin perusoikeuskirjasta [jäljempänä perusoikeuskirja], erityisesti sen VI luvusta, kuvastuvia periaatteita. Tässä puitepäätöksessä ei ole mitään sellaista, joka estäisi kieltäytymästä luovuttamasta henkilöä, josta eurooppalainen pidätysmääräys on annettu, jos on objektiivisia perusteita katsoa, että eurooppalainen pidätysmääräys on annettu henkilön asettamiseksi syytteeseen tai rankaisemiseksi hänen sukupuolensa, rotunsa, uskontonsa, etnisen alkuperänsä, kansallisuutensa, kielensä, poliittisen mielipiteensä tai sukupuolisen suuntautumisensa perusteella tai että jokin kyseisistä syistä voi vahingoittaa hänen asemaansa.

Tämä puitepäätös ei estä jäsenvaltioita soveltamasta valtiosääntöönsä sisältyviä oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin, yhdistymisvapautta, lehdistönvapautta ja ilmaisunvapautta muissa tiedotusvälineissä koskevia säännöksiä.”

8 Puitepäätöksen 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Eurooppalaisella pidätysmääräyksellä tarkoitetaan oikeudellista päätöstä, jonka jäsenvaltio on antanut etsityn henkilön kiinni ottamiseksi ja luovuttamiseksi toisen jäsenvaltion toimesta syytetoimenpiteitä tai vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen täytäntöönpanemista varten.

2. Jäsenvaltiot panevat eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöön vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen perusteella ja tämän puitepäätöksen määräysten mukaisesti.

3. Tämä puitepäätös ei vaikuta velvoitteeseen kunnioittaa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklassa taattuja perusoikeuksia ja keskeisiä oikeusperiaatteita.”

9 Puitepäätöksen 3, 4, 4 a, 5, 8 ja 9 artiklassa säädetään eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanon ehdottomista ja harkinnanvaraisista kieltäytymisperusteista, takeista, jotka pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion on annettava, jos asianomainen ei ole ollut henkilökohtaisesti oikeudenkäynnissä ja muissa erityistapauksissa, sekä eurooppalaisen pidätysmääräyksen sisällöstä, muodosta ja toimittamisesta. Puitepäätöksen 6 artiklassa määritellään eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamiseen ja sen täytäntöönpanoon toimivaltaiset oikeusviranomaiset.

10 Puitepäätöksen 13 artiklan, jonka otsikko on ”Suostumus luovuttamiseen”, 1 ja 4 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Jos pidätetty ilmoittaa suostuvansa luovuttamiseen, suostumus ja tarvittaessa nimenomainen luopuminen 27 artiklan 2 kohdassa määriteltyyn erityissääntöön vetoamisesta annetaan täytäntöönpanosta vastaavalle oikeusviranomaiselle täytäntöönpanojäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

– –

4. Suostumus on periaatteessa peruuttamaton. Jokainen jäsenvaltio voi säätää, että suostumus ja mahdollinen luopuminen voidaan peruuttaa kansallisessa lainsäädännössä sovellettavien sääntöjen mukaisesti. Siinä tapauksessa suostumuksen antamispäivän ja sen peruuttamispäivän välistä aikaa ei oteta huomioon 17 artiklassa säädettyjä määräaikoja määritettäessä. Jäsenvaltio, joka haluaa käyttää tätä mahdollisuutta, ilmoittaa siitä neuvoston pääsihteeristölle hyväksyessään tämän puitepäätöksen ja ilmoittaa menettelyt, joiden mukaisesti suostumuksen peruuttaminen on mahdollista, sekä kaikki näihin menettelyihin tehdyt muutokset.”

11 Puitepäätöksen 15 artiklassa, jonka otsikko on ”Luovuttamispäätös”, säädetään seuraavaa:

”1. Täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen tekee päätöksen henkilön luovuttamisesta tässä puitepäätöksessä määritetyissä määräajoissa ja siinä määritetyin edellytyksin.

2. Jos täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen katsoo, että pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion toimittamat tiedot eivät riitä, jotta se voisi tehdä päätöksen luovuttamisesta, se pyytää toimittamaan kiireellisesti erityisesti 3–5 ja 8 artiklan osalta tarvittavat lisätiedot ja voi asettaa tietojen saamiselle määräajan ottaen huomioon tarpeen noudattaa 17 artiklassa vahvistettua määräaikaa.

3. Pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen voi milloin tahansa toimittaa kaikki käyttökelpoiset lisätiedot täytäntöönpanosta vastaavalle oikeusviranomaiselle.”

12 Puitepäätöksen 17 artiklassa, jonka otsikko on ”Päätöksen määräajat ja menettelyt”, säädetään seuraavaa:

”1. Eurooppalainen pidätysmääräys käsitellään ja se pannaan täytäntöön kiireellisesti.

2. Jos etsitty henkilö suostuu luovuttamiseen, lopullinen päätös eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta olisi tehtävä 10 päivän kuluttua suostumuksen antamisesta.

3. Muissa tapauksissa lopullinen päätös eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta olisi tehtävä 60 päivän kuluessa etsityn henkilön kiinni ottamisesta.

4. Jos eurooppalaista pidätysmääräystä ei erityistapauksissa voida panna täytäntöön 2 tai 3 kohdan mukaisissa määräajoissa, täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen on välittömästi ilmoitettava siitä ja viivästyksen syystä pidätysmääräyksen antaneelle oikeusviranomaiselle. Tällaisessa tapauksessa määräaikoja voidaan jatkaa 30 päivällä.

5. Siihen saakka, kunnes täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen tekee eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskevan lopullisen päätöksen, sen on varmistettava, että henkilön tosiasiallisen luovuttamisen aineelliset edellytykset säilyvät.

6. Eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta kieltäytyminen on perusteltava.

7. Jos jäsenvaltio ei poikkeuksellisissa olosuhteissa pysty noudattamaan tässä artiklassa säädettyjä määräaikoja, sen on ilmoitettava siitä ja viivästyksen syistä Eurojust-yksikölle. Jäsenvaltion, joka on toistuvasti kärsinyt jonkin toisen jäsenvaltion viivästyksestä pidätysmääräyksen täytäntöönpanossa, on lisäksi ilmoitettava siitä neuvostolle tämän puitepäätöksen täytäntöönpanon arvioimiseksi jäsenvaltioiden tasolla.”

13 Puitepäätöksen 20 artiklan, jonka otsikko on ”Erioikeudet ja vapaudet”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos etsittyä henkilöä koskee täytäntöönpanojäsenvaltiossa oikeudenkäyntiä tai täytäntöönpanoa koskeva erioikeus tai -vapaus, 17 artiklassa tarkoitetut määräajat alkavat kulua vain jos ja vasta kun täytäntöönpanosta vastaavalle oikeusviranomaiselle on ilmoitettu tämän erioikeuden tai vapauden poistamisesta.

Jos henkilöä ei enää koske tällainen erioikeus tai -vapaus, täytäntöönpanojäsenvaltio varmistaa, että tosiasiallisen luovuttamisen aineelliset edellytykset säilyvät.”

14 Puitepäätöksen 21 artiklassa, jonka otsikko on ”Kansainvälisten velvoitteiden samanaikaisuus”, säädetään seuraavaa:

”Tämä puitepäätös ei vaikuta täytäntöönpanojäsenvaltion velvoitteisiin, jos etsitty henkilö on luovutettu kyseiseen jäsenvaltioon kolmannesta valtiosta ja kyseistä henkilöä suojaavat sen järjestelyn erityissäännöt, jonka nojalla hänet luovutettiin. Täytäntöönpanojäsenvaltio toteuttaa tarvittavat toimenpiteet pyytääkseen heti sen valtion suostumusta, josta etsitty henkilö luovutettiin, jotta hänet voidaan luovuttaa pidätysmääräyksen antaneeseen jäsenvaltioon. Edellä 17 artiklassa tarkoitetut määräajat alkavat kulua vasta ajankohdasta, jona näiden erityissääntöjen soveltaminen lakkaa. Odottaessaan sen valtion päätöstä, josta etsitty henkilö on luovutettu, täytäntöönpanojäsenvaltion on varmistettava, että tosiasiallisen luovuttamisen aineelliset edellytykset säilyvät.”

15 Puitepäätöksen 27 artiklassa, jonka otsikko on ”Mahdollinen syytteeseenpano muista rikoksista”, säädetään seuraavaa:

”1. Kukin jäsenvaltio voi ilmoittaa Euroopan unionin neuvoston pääsihteeristölle siitä, että sen suostumus syytteeseenpanoa, tuomitsemista tai säilöön ottamista varten vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen täytäntöönpanemiseksi ennen kyseistä luovuttamista tehdystä, muusta kuin luovuttamisen perusteena olleesta rikoksesta katsotaan annetuksi muiden samanlaisen ilmoituksen antaneiden jäsenvaltioiden osalta, mikäli täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen ei jossain erityistapauksessa päätä luovuttamisesta tekemässään päätöksessä toisin.

2. Lukuun ottamalta 1 ja 3 kohdassa tarkoitettuja tapauksia, luovutettua henkilöä ei saa syyttää, tuomita tai muuten riistää häneltä vapautta ennen kyseistä luovuttamista tehdystä muusta kuin luovuttamisen perusteena olleesta rikoksesta.

3. Edellä olevaa 2 kohtaa ei sovelleta seuraavissa tapauksissa:

– –

g) henkilön luovuttanut täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen antaa suostumuksensa 4 kohdan mukaisesti.

4. Suostumusta on pyydettävä täytäntöönpanosta vastaavalta oikeusviranomaiselta liittäen pyyntöön 8 artiklan 1 kohdassa mainitut tiedot ja käännös 8 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Suostumus annetaan, jos rikoksesta, jonka perusteella sitä pyydetään, voitaisiin luovuttaa tämän puitepäätöksen määräysten nojalla. Suostumus on evättävä 3 artiklassa mainituilla perusteilla, ja muuten se voidaan evätä ainoastaan 4 artiklassa mainituilla perusteilla. Päätös on tehtävä viimeistään 30 päivän kuluttua pyynnön vastaanottamisesta.

Edellä 5 artiklassa mainituissa tilanteissa on pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion annettava kyseisessä artiklassa säädetyt takuut.”

16 Puitepäätöksen 28 artiklan, jonka otsikko on ”Pidätysmääräyksen mukainen luovuttaminen ja luovuttaminen edelleen kolmanteen maahan”, sanamuoto on seuraava:

”1. Kukin jäsenvaltio voi ilmoittaa Euroopan unionin neuvoston pääsihteeristölle siitä, että sen suostumus henkilön luovuttamiseen muuhun jäsenvaltioon kuin täytäntöönpanojäsenvaltioon ennen kyseistä luovuttamista tehtyyn rikokseen perustuvan eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla katsotaan annetuksi muiden samanlaisen ilmoituksen antaneiden jäsenvaltioiden osalta, mikäli täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen ei jossain erityistapauksessa päätä luovuttamispäätöksessään toisin.

2. Joka tapauksessa henkilö, joka on luovutettu eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla pidätysmääräyksen antaneeseen jäsenvaltioon, voidaan ilman täytäntöönpanojäsenvaltion suostumusta luovuttaa muuhun jäsenvaltioon kuin täytäntöönpanojäsenvaltioon ennen kyseistä luovuttamista tehtyyn rikokseen perustuvan eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla seuraavissa tapauksissa:

– –

c) erityissääntö ei koske etsittyä henkilöä 27 artiklan 3 kohdan a, e, f ja g alakohdan mukaisesti.

3. Täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen antaa suostumuksensa toiseen jäsenvaltioon luovuttamiselle seuraavien määräysten mukaisesti:

a) suostumusta koskeva pyyntö on toimitettava 9 artiklan mukaisesti liittäen pyyntöön 8 artiklan 1 kohdassa mainitut tiedot ja käännös 8 artiklan 2 kohdan mukaisesti;

b) suostumus annetaan, jos rikoksesta, jonka perusteella sitä pyydetään, voitaisiin luovuttaa tämän puitepäätöksen määräysten nojalla;

c) päätös on tehtävä viimeistään 30 päivän kuluttua pyynnön vastaanottamisesta;

d) suostumus on evättävä 3 artiklassa mainituilla perusteilla ja muuten se voidaan evätä ainoastaan 4 artiklassa mainituilla perusteilla.

Edellä 5 artiklassa mainituissa tilanteissa pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion on annettava kyseisessä artiklassa säädetyt takuut.

– –”

17 Puitepäätöksen 31 artiklan, jonka otsikko on ”Suhde muihin säädöksiin”, 2 kohdan toisessa ja kolmannessa alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltiot voivat tämän puitepäätöksen voimaantulon jälkeen tehdä kahdenvälisiä tai monenkeskisiä sopimuksia tai järjestelyjä sikäli kuin niiden avulla voidaan syventää tai laajentaa puitepäätöksen sisältöä ja sikäli kuin ne entisestään yksinkertaistavat tai muuten helpottavat etsittyjen henkilöiden, joista on annettu eurooppalainen pidätysmääräys, luovuttamista koskevia menettelyjä vahvistamalla erityisesti 17 artiklassa määrättyjä määräaikoja lyhyempiä määräaikoja, laajentamalla 2 artiklan 2 kohdassa mainittujen rikosten luetteloa, rajoittamalla entisestään 3 ja 4 artiklassa mainittuja kieltäytymisperusteita tai alentamalla 2 artiklan 1 tai 2 kohdassa määrättyjä rangaistuskynnyksiä.

Toisessa alakohdassa tarkoitetut sopimukset tai järjestelyt eivät missään tapauksessa voi vaikuttaa suhteisiin niiden jäsenvaltioiden kanssa, jotka eivät ole niiden osapuolia.”

Ranskan lainsäädäntö

18 Rikosprosessilain (code de procédure pénale), sellaisena kuin se on muutettuna lainsäädännön yksinkertaistamisesta ja selkiyttämisestä ja menettelyjen keventämisestä 12.5.2009 annetulla lailla nro 2009-526 (loi de simplification et de clarification du droit et d'allègement des procédures; JORF 13.5.2009, s. 7920), 695-46 §:ssä pannaan puitepäätöksen 27 ja 28 artikla täytäntöön Ranskan lainsäädännössä. Kyseisen 695-46 §:n sanamuoto on seuraava:

"Tutkintajaosto, jonka pitämässä käsittelyssä etsitty henkilö on ollut läsnä, ratkaisee kaikki pyynnöt, jotka tulevat eurooppalaisen pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion toimivaltaisilta viranomaisilta ja jotka koskevat suostumuksen antamista joko syytteeseenpanoa tai määrätyn rangaistuksen tai turvaamistoimen täytäntöönpanoa varten ennen kyseistä luovuttamista tehdystä, muusta kuin luovuttamisen perusteena olleesta rikoksesta.

Tutkintajaostolla on myös toimivalta ratkaista etsityn henkilön luovuttamisen jälkeen pyynnöt, jotka tulevat eurooppalaisen pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion toimivaltaisilta viranomaisilta ja jotka koskevat suostumuksen antamista etsityn henkilön luovuttamiseen muuhun jäsenvaltioon syytteeseenpanoa tai vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimen täytäntöönpanoa varten ennen luovuttamista tehdystä, muusta kuin kyseisen toimenpiteen perusteena olleesta rikoksesta.

Kummassakin tapauksessa eurooppalaisen pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset toimittavat myös pöytäkirjan, johon on merkitty luovutetun henkilön lausumat, ja se esitetään tutkintajaostolle. Lausumia voidaan tarvittaessa täydentää hänen valitsemansa asianajajan tai, jollei tällaista asianajajaa ole, asianajajayhdistyksen puheenjohtajan omasta aloitteestaan nimeämän asianajajan esittämillä huomautuksilla.

Tutkintajaosto tekee ratkaisun, johon ei voida hakea muutosta, varmistauduttuaan siitä, että pyyntö sisältää myös 695-13 §:ssä tarkoitetut tiedot, ja saatuaan tarvittaessa 695-32 §:ää koskevat takeet, 30 päivän kuluessa pyynnön vastaanottamisesta.

Suostumus annetaan, jos teko, jonka osalta sitä pyydetään, on jokin 695-23 §:ssä tarkoitetuista rikoksista ja se kuuluu 695-12 §:n soveltamisalaan.

Suostumus on evättävä 695-22 §:ssä ja 695-23 §:ssä mainituilla perusteilla, ja se voidaan evätä 695-24 §:ssä mainituilla perusteilla."

Pääasia ja ennakkoratkaisupyyntö

19 Crown court at Maidstone antoi 25.9.2012 pääasian valittajasta, joka on Yhdistyneen kuningaskunnan kansalainen, eurooppalaisen pidätysmääräyksen häntä koskevassa rikosoikeudellisessa menettelyssä, jossa oli kyse mainitussa jäsenvaltiossa tehdystä teosta, joka Englannin oikeuden mukaan on luokiteltavissa lapsikaappaukseksi, josta voidaan määrätä rangaistukseksi enintään seitsemän vuotta vankeutta.

20 Poliisi kuulusteli pääasian valittajaa Ranskassa 28.9.2012, ja samana päivänä hän ilmoitti nimenomaisesti Bordeaux'n cour d'appelin virallisen syyttäjän edessä hyväksyvänsä, että hänet luovutetaan Yhdistyneen kuningaskunnan oikeusviranomaisille, mutta ei kuitenkaan luopunut erityissääntöön eli spesialiteettiperiaatteeseen vetoamisesta. Pääasian valittaja toisti tämän lausumansa tulkin avustuksella asianajajansa läsnäollessa Bordeaux'n cour d'appelin tutkintajaoston istunnossa.

21 Bordeaux'n cour d'appelin tutkintajaosto määräsi 4.10.2012 pääasian valittajan luovuttamisesta mainituille oikeusviranomaisille edellä mainittua rikosoikeudellista menettelyä varten. Pääasian valittaja luovutettiin 10.10.2012, ja hän on ollut siitä lähtien vangittuna Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

22 Yhdistyneen kuningaskunnan oikeusviranomaiset esittivät 22.10.2012 Bordeaux'n cour d'appelin viralliselle syyttäjälle pyynnön suostumuksen saamiseksi kyseisen tuomioistuimen tutkintajaostolta siihen, että pääasian valittaja voitaisiin panna syytteeseen ennen hänen luovuttamistaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa tehdyistä teoista, jotka voivat muodostaa muun rikoksen kuin se, jonka perusteella hänet luovutettiin.

23 Kyseisten viranomaisten mukaan väitetyn lapsikaappauksen kohteena ollut nuori tyttö oli hänet palautettaessa kertonut, että hän oli ollut sukupuolisuhteessa pääasian valittajaan 1.7. ja 20.9.2012 välisenä aikana. Koska tämä voidaan Englannin oikeuden mukaan luokitella 16-vuotiaan lapsen seksuaaliseksi hyväksikäytöksi, josta voidaan määrätä enintään 14 vuoden vankeusrangaistus, oikeusviranomaiset olivat päättäneet syyttää pääasian valittajaa tästä rikoksesta.

24 Yhdistyneen kuningaskunnan oikeusviranomaisten pyyntö ilmaistiin 16.11.2012 eurooppalaisella pidätysmääräyksellä, joka koski uusien syytetoimien perustana olevia tekoja.

25 Bordeaux'n cour d'appelin tutkintajaosto päätti 18.12.2012 pidetyn istunnon jälkeen 15.1.2013 antamassaan ratkaisussa suostua siihen, että luovuttaminen laajennetaan koskemaan pääasian valittajaa koskevia uusia syytetoimia edellä mainittuna ajanjaksona tehdystä 16-vuotiaan lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä.

26 Pääasian valittaja valitti kyseisestä ratkaisusta Cour de cassationiin 15.1.2013, ja viimeksi mainittu esitti Conseil constitutionnellille rikosprosessilain 695-46 §:n perustuslainmukaisuutta koskevan ensisijaisesti käsiteltävän kysymyksen siltä osin kuin kyse on muun muassa yhdenvertaisuutta lain edessä koskevasta periaatteesta ja oikeudesta tehokkaaseen oikeussuojaan.

27 Näin ollen Conseil constitutionnel päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

"Onko – – puitepäätöksen – – 27 ja 28 artiklaa tulkittava siten, etteivät jäsenvaltiot voi säätää muutoksenhausta, jolla lykätään oikeusviranomaisen sellaisen päätöksen täytäntöönpanoa, jolla kyseinen viranomainen päättää 30 päivän kuluessa asiaa koskevan pyynnön vastaanottamisesta suostumuksestaan joko henkilön syytteeseenpanoon, tuomitsemiseen tai säilöön ottamiseen vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen täytäntöön panemiseksi ennen kyseisen henkilön eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla luovuttamista tehdystä, muusta kuin hänen luovuttamisensa perusteena olleesta rikoksesta tai henkilön luovuttamiseen muuhun jäsenvaltioon kuin täytäntöönpanojäsenvaltioon ennen hänen luovuttamistaan tehtyyn rikokseen perustuvan eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla?"

Ennakkoratkaisupyynnön tarkastelu

Kiireellinen menettely

28 Conseil constitutionnel pyysi 4.4.2013 esittämällään erillisellä pyynnöllä, joka toimitettiin unionin tuomioistuimen kirjaamoon samana päivänä, tämän ennakkoratkaisupyynnön käsittelemistä kiireellisessä menettelyssä Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 23 a artiklan ja unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 107 artiklan mukaisesti.

29 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin perusteli pyyntönsä sillä, että sekä se kolmen kuukauden määräaika, jonka kuluessa sen on ratkaistava sille esitetty perustuslainmukaisuutta koskeva ensisijaisesti käsiteltävä kysymys, että vapaudenriisto, jonka kohteena pääasian valittaja on kysymyksen perustana olevassa menettelyssä, oikeuttavat kiireellisen ennakkoratkaisumenettelyn soveltamisen.

30 Tältä osin on ensiksi todettava, että käsiteltävänä oleva ennakkoratkaisupyyntö koskee puitepäätöksen tulkintaa, ja puitepäätös kuuluu EUT-sopimuksen kolmannen osan vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta koskevan V osaston alaan. Se on siis mahdollista käsitellä kiireellisessä ennakkoratkaisumenettelyssä.

31 On todettava toiseksi, kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on tuonut esiin, että pääasian valittajaan kohdistuu tällä hetkellä vapaudenriisto ja että pääasian oikeusriidan ratkaisu voi vaikuttaa huomattavasti tämän vapaudenriiston kestoon.

32 Näin ollen unionin tuomioistuimen toinen jaosto on esittelevän tuomarin ehdotuksesta ja julkisasiamiestä kuultuaan päättänyt 10.4.2013 hyväksyä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen pyynnön ennakkoratkaisupyynnön käsittelemisestä kiireellisessä menettelyssä.

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

33 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy kysymyksellään, onko puitepäätöksen 27 artiklan 4 kohtaa ja 28 artiklan 3 kohdan c alakohtaa tulkittava siten, etteivät jäsenvaltiot voi säätää muutoksenhausta, jolla lykätään oikeusviranomaisen sellaisen päätöksen täytäntöönpanoa, jolla kyseinen viranomainen päättää 30 päivän kuluessa asiaa koskevan pyynnön vastaanottamisesta suostumuksestaan joko henkilön syytteeseenpanoon, tuomitsemiseen tai säilöön ottamiseen vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen täytäntöön panemiseksi ennen kyseisen henkilön eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla luovuttamista tehdystä, muusta kuin hänen luovuttamisensa perusteena olleesta rikoksesta tai henkilön luovuttamiseen muuhun jäsenvaltioon kuin täytäntöönpanojäsenvaltioon ennen kyseistä luovuttamista tehtyyn rikokseen perustuvan eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla.

34 On aluksi syytä palauttaa mieleen, että puitepäätöksen tavoitteena on, kuten erityisesti sen 1 artiklan 1 ja 2 kohdasta sekä sen johdanto-osan viidennestä ja seitsemännestä perustelukappaleesta ilmenee, korvata monenvälinen luovuttamisjärjestelmä jäsenvaltioiden välillä vastavuoroisen tunnustamisen periaatteeseen perustuvilla oikeusviranomaisten välisillä rikoksesta tuomittujen tai epäiltyjen henkilöiden luovuttamisjärjestelyillä tuomioiden täytäntöönpanoa tai syytetoimenpiteitä varten (ks. asia C-396/11, Radu, tuomio 29.1.2013, 33 kohta, ja asia C-399/11, Melloni, tuomio 26.2.2013, 36 kohta).

35 Ottamalla käyttöön uusi yksinkertaistettu ja tehokkaampi järjestelmä rikoslain rikkomisesta tuomittujen tai epäiltyjen henkilöiden luovuttamiseksi puitepäätöksellä pyritään helpottamaan ja nopeuttamaan oikeudellista yhteistyötä, jotta voitaisiin myötävaikuttaa sellaisen unionille asetetun tavoitteen toteutumiseen, jonka mukaan siitä tulee vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuva alue, sen vankan luottamuksen perusteella, jonka on vallittava jäsenvaltioiden välillä (em. asia Radu, tuomion 34 kohta ja em. asia Melloni, tuomion 37 kohta).

36 Vastavuoroisen tunnustamisen periaate, joka on oikeudellisen yhteistyön kulmakivi, tarkoittaa puitepäätöksen 1 artiklan 2 kohdan mukaan, että jäsenvaltiot ovat lähtökohtaisesti velvollisia panemaan eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöön. Viimeksi mainittujen on joko pantava tällainen pidätysmääräys täytäntöön tai ne eivät voi kieltäytyä sen täytäntöönpanosta, ja ne voivat asettaa täytäntöönpanolle ehtoja vain puitepäätöksen 3–5 artiklassa luetelluissa tapauksissa. Samoin puitepäätöksen 28 artiklan 3 kohdan mukaan suostumus edelleen luovuttamiseen voidaan evätä vain näissä samoissa tapauksissa (ks. asia C-192/12 PPU, West, tuomio 28.6.2012, 55 kohta

oikeuskäytäntöviittauksineen), ja vain nämä tapaukset voivat olla perusteena sille, että evätään suostumus eurooppalaisen pidätysmääräyksen laajentamiseen siten, että se ulottuu ennen etsityn henkilön luovuttamista tehtyyn, muuhun kuin luovuttamisen perusteena olleeseen rikokseen, puitepäätöksen 27 artiklan 4 kohdan mukaisesti.

Mahdollisuudesta hakea muutosta lykkäävin vaikutuksin

37 On todettava, että puitepäätöksessä ei säädetä nimenomaisesti mahdollisuudesta hakea muutosta lykkäävin vaikutuksin päätökseen, joka koskee eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa, tai päätökseen, jolla annetaan suostumus pidätysmääräyksen laajentamiseen tai edelleen luovuttamiseen.

38 Tällainen nimenomaisen sääntelyn puuttuminen ei kuitenkaan merkitse, että puitepäätös estäisi jäsenvaltioita säätämästä tällaisesta muutoksenhausta tai velvoittaisi ne ottamaan sen käyttöön.

39 Puitepäätöksessä itsessään varmistetaan, että eurooppalaisia pidätysmääräyksiä koskeviin päätöksiin liittyvät kaikki tämäntyyppisille päätöksille ominaiset takeet.

40 Aivan ensiksi puitepäätöksen 1 artiklan 3 kohdassa todetaan nimenomaisesti, että puitepäätös ei vaikuta velvoitteeseen kunnioittaa EU-sopimuksen 6 artiklassa taattuja perusoikeuksia ja keskeisiä oikeusperiaatteita – velvoitteeseen, joka lisäksi koskee kaikkia jäsenvaltioita, erityisesti sekä eurooppalaisen pidätysmääräyksen antanutta jäsenvaltiota että täytäntöönpanojäsenvaltiota.

41 Puitepäätös sinällään vastaa edellä 35 kohdassa mainittuun tavoitteeseen oikeudellisen yhteistyön helpottamisesta ja nopeuttamisesta, jotta voitaisiin myötävaikuttaa sellaisen unionille asetetun tavoitteen toteutumiseen, jonka mukaan siitä tulee vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuva alue, minkä lisäksi puitepäätöksessä itsessään, kuten sen johdanto-osan 12 perustelukappaleen ensimmäisessä kohdassa todetaan, myös kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan EU-sopimuksen 6 artiklassa tunnustettuja ja perusoikeuskirjasta, erityisesti sen VI luvusta, kuvastuvia periaatteita eurooppalaisen pidätysmääräyksen kohteena olevaan henkilöön nähden.

42 Tältä osin on todettava, että – kuten kaikissa luovuttamismenettelyissä – puitepäätöksellä käyttöön otetussa luovuttamismenettelyssä oikeudella tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin, joka on ilmaistu Euroopan ihmisoikeussopimuksen 13 artiklassa ja perusoikeuskirjan 47 artiklassa ja josta pääasiassa on kyse, on aivan erityinen merkitys.

43 Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on todennut vangitsemisesta luovuttamista varten, että Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 artiklan 4 kappale on lex specialis sopimuksen 13 artiklassa vahvistettuihin yleisempiin vaatimuksiin nähden (ks. mm. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 15.11.1996, Chahal v. Yhdistynyt kuningaskunta, Recueil des arrêts et décisions 1996-V, 126 kohta). Se on todennut tältä osin, että kun päätöksen vapaudenriistosta tekee tuomioistuin oikeudenkäyntimenettelyssä, Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 artiklan 4 kappaleessa edellytetty valvonta on sisäänrakennettuna päätöksessä (ks. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 5.6.2012, Khodzhamberdiyev v. Venäjä, 103 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) ja että kyseinen määräys ei myöskään estä sopimusvaltioita ottamasta käyttöön muutoksenhakuastetta vangitsemisen laillisuutta ja vapauttamista koskevien hakemusten käsittelyä varten (ks. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 4.3.2008, Marturana v. Italia, 110 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

44 Unionin tuomioistuin on myös jo todennut pakolaisaseman myöntämistä tai poistamista koskevissa menettelyissä jäsenvaltioissa sovellettavista vähimmäisvaatimuksista 1.12.2005 annetun neuvoston direktiivin 2005/85/EY (EUVL L 326, s. 13, ja oikaisu EUVL 2006, L 236, s. 36) tulkinnan yhteydessä,

että tehokkaan oikeussuojan periaatteella annetaan yksityiselle oikeus saattaa asia tuomioistuimen käsiteltäväksi mutta ei useassa oikeusasteessa (asia C-69/10, tuomio 28.7.2011, 69 kohta, Kok., s. I-7151).

45 On todettava, että – kuten puitepäätöksen johdanto-osan kahdeksannesta perustelukappaleesta käy ilmi – eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskevia päätöksiä on valvottava riittävästi, mikä merkitsee sitä, että sen jäsenvaltion oikeusviranomaisen, jossa etsitty henkilö on otettu kiinni, on tehtävä päätös hänen luovuttamisestaan. Lisäksi puitepäätöksen 6 artiklan mukaan oikeusviranomaisen on tehtävä paitsi tämä päätös myös päätös kyseisen pidätysmääräyksen antamisesta. Oikeusviranomaisen toimia edellytetään myös puitepäätöksen 27 artiklan 4 kohdassa ja 28 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitetun suostumuksen osalta sekä muissa luovuttamismenettelyn vaiheissa, kuten etsityn henkilön kuulemisen, henkilön vapaudenriiston jatkamista koskevan päätöksen tai hänen väliaikaisen siirtämisensä yhteydessä.

46 Näin ollen kaikki puitepäätöksessä tarkoitetut jäsenvaltioiden väliset luovuttamismenettelyt tapahtuvat puitepäätöksen mukaisesti tuomioistuimen valvonnassa.

47 Tästä seuraa, että jo puitepäätöksen säännöksissä itsessään säädetään perusoikeuskirjan 47 artiklan vaatimusten mukaisesta menettelystä riippumatta siitä, minkälaiset puitepäätöksen täytäntöönpanoa koskevat yksityiskohtaiset säännöt jäsenvaltiot ovat valinneet.

48 On lopuksi todettava, että myös rikosoikeudellisessa menettelyssä, joka koskee syytteeseenpanoa taikka vapaudenriiston käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimen täytäntöönpanoa, tai pääasian rikosoikeudenkäynnissä, jotka jäävät puitepäätöksen ja unionin oikeuden soveltamisalan ulkopuolelle, jäsenvaltioilla säilyy velvollisuus kunnioittaa Euroopan ihmisoikeussopimuksessa tai kansallisessa lainsäädännössään vahvistettujen kaltaisia perusoikeuksia, myös tarvittaessa henkilön, jonka tuomioistuin on todennut syyllistyneen rikokseen, oikeutta saada asia käsitellyksi kahdessa oikeusasteessa.

49 Tämä velvollisuus vahvistaa nimenomaan jäsenvaltioiden välistä vankkaa luottamusta ja vastavuoroisen tunnustamisen periaatetta, johon eurooppalaisen pidätysmääräyksen mekanismi nojautuu, ja se on perusteena puitepäätöksen johdanto-osan kymmenennen perustelukappaleen sanamuodolle, jonka mukaan eurooppalaisen pidätysmääräyksen soveltaminen voidaan keskeyttää vain, jos jokin jäsenvaltio rikkoo vakavasti ja jatkuvasti EU-sopimuksen 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja periaatteita, minkä neuvosto toteaa kyseisen sopimuksen 7 artiklan 1 kohdan mukaisesti ja minkä seurauksista on säädetty saman artiklan 2 kohdassa.

50 Vastavuoroisen tunnustamisen periaate, jolle eurooppalaisen pidätysmääräyksen järjestelmä perustuu, perustuu näet itse jäsenvaltioiden keskinäiseen luottamukseen siihen, että niiden kansalliset oikeusjärjestykset kykenevät takaamaan niiden perusoikeuksien yhdenveroisen ja tehokkaan suojan, jotka on tunnustettu unionin tasolla ja erityisesti perusoikeuskirjassa, joten eurooppalaisen pidätysmääräyksen kohteena oleva henkilö voi käyttää jäsenvaltion, jossa pidätysmääräys on annettu, oikeusjärjestyksen mukaisia oikeussuojakeinoja riitauttaakseen rikosoikeudellisen menettelyn, joka koskee syytteeseenpanoa taikka vapaudenriiston käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimen täytäntöönpanoa, tai pääasian rikosoikeudenkäynnin, joka on johtanut kyseiseen rangaistukseen tai toimenpiteeseen, laillisuuden (ks. analogisesti asia C-491/10 PPU, Aguirre Zarraga, tuomio 22.12.2010, Kok., s. I-14247, 70 ja 71 kohta).

51 On kuitenkin todettava toiseksi, että riippumatta puitepäätöksessä nimenomaisesti säädetyistä takeista se, että puitepäätöksessä ei säädetä mahdollisuudesta hakea eurooppalaista pidätysmääräystä koskeviin päätöksiin muutosta lykkäävin vaikutuksin, ei estä jäsenvaltioita säätämästä tällaisesta oikeudesta.

52 Kun puitepäätöksen säännöksissä sinällään ei esitetä tarkempia täsmennyksiä ja kun otetaan huomioon EU-sopimuksen 34 artikla, jossa jätetään kansallisten viranomaisten valittavaksi muoto ja keinot, joilla puitepäätöksillä tavoiteltu tulos saavutetaan, on todettava, että puitepäätöksessä annetaan kansallisille viranomaisille harkintavalta valita konkreettiset menettelytavat niiden tavoittelemien päämäärien toteuttamiseksi muun muassa siltä osin kuin kyse on mahdollisuudesta säätää eurooppalaisia pidätysmääräyksiä koskevia päätöksiä koskevasta muutoksenhausta, jolla on lykkäävä vaikutus.

53 Tältä osin on muistettava, että edellyttäen, ettei tehdä tyhjäksi puitepäätöksen soveltamista, puitepäätös ei, kuten sen johdanto-osan 12 perustelukappaleen toisessa kohdassa todetaan, estä jäsenvaltioita soveltamasta valtiosääntöönsä sisältyviä oikeuksia, muun muassa oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin.

54 Lisäksi siltä osin kuin kyse on eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskevasta päätöksestä, mahdollisuus hakea muutosta seuraa implisiittisesti mutta väistämättä puitepäätöksen 17 artiklan 2, 3 ja 5 kohdassa käytetyistä sanoista ”lopullinen päätös”, eikä ole mitään syytä olettaa, kun otetaan huomioon puitepäätöksen säännösten sanamuoto, että tällainen mahdollisuus pitäisi sulkea pois, kun kyse on oikeusviranomaisen päätöksestä, jossa päätetään suostumuksen antamisesta pidätysmääräyksen laajentamiseen tai toiseen jäsenvaltioon tapahtuvaan edelleen luovuttamiseen puitepäätöksen 27 artiklan 4 kohdan ja 28 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti, ja näin on etenkin – kuten pääasia osoittaa –, kun tätä laajentamista tai luovuttamista voidaan pyytää luovuttamisen perusteena ollutta rikosta vakavammasta rikoksesta.

55 Tästä seuraa, että puitepäätöksen 27 artiklan 4 kohtaa ja 28 artiklan 3 kohdan c alakohtaa on tulkittava siten, etteivät ne ole esteenä sille, että jäsenvaltiot säätävät muutoksenhausta, jolla lykätään oikeusviranomaisen sellaisen päätöksen täytäntöönpanoa, jolla kyseinen viranomainen päättää suostumuksestaan joko henkilön syytteeseenpanoon, tuomitsemiseen tai säilöön ottamiseen vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen täytäntöön panemiseksi ennen kyseisen henkilön eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla luovuttamista tehdystä, muusta kuin hänen luovuttamisensa perusteena olleesta rikoksesta tai henkilön luovuttamiseen muuhun jäsenvaltioon kuin täytäntöönpanojäsenvaltioon ennen kyseistä luovuttamista tehtyyn rikokseen perustuvan eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla.

Muutoksenhaun, jolla on lykkäävä vaikutus, rajat

56 Vaikka puitepäätöksessä ei säädetä muutoksenhausta, jolla on lykkäävä vaikutus eurooppalaista pidätysmääräystä koskeviin päätöksiin, siitä käy ilmi, että jäsenvaltioilla tältä osin olevalle harkintavallalle on asetettava tietyt rajat.

57 Tältä osin on todettava, että – kuten edellä 34 ja 35 kohdassa on esitetty – puitepäätöksen tavoitteena on korvata monenvälinen luovuttamisjärjestelmä jäsenvaltioiden välillä oikeusviranomaisten välisillä yksinkertaistetuilla ja tehokkaammilla luovuttamisjärjestelyillä, joilla helpotetaan ja nopeutetaan oikeudellista yhteistyötä. Kuten puitepäätöksen johdanto-osan viidennestä perustelukappaleesta käy ilmi, tällaisen luovuttamisjärjestelmän käyttöönotto tekee mahdolliseksi poistaa ennen puitepäätöksen antamista olemassa olleet monimutkaiset ja aikaa vievät luovuttamismenettelyt.

58 Mainittu oikeudellisen yhteistyön nopeuttamisen tavoite näkyy puitepäätöksen useissa kohdissa ja erityisesti käsiteltäessä eurooppalaisia pidätysmääräyksiä koskevien päätösten tekemistä koskevia määräaikoja.

59 Näiden määräaikojen osalta on tehtävä ero puitepäätöksen 17 artiklassa tarkoitettujen eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskevien määräaikojen ja puitepäätöksen 27 artiklan 4 kohdassa ja 28 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen, suostumuksen antamista pidätysmääräyksen laajentamiseen tai edelleen luovuttamiseen koskevien määräaikojen välillä. Joka tapauksessa on

todettava, että puitepäätöksen 15 artiklan 1 kohdassa säädetään yleisesti, että täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen tekee päätöksen henkilön luovuttamisesta ”tässä puitepäätöksessä määritetyissä määräajoissa ja siinä määritetyin edellytyksin”.

60 Ensiksi eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskevasta päätöksestä säädetään puitepäätöksen 17 artiklan 1 kohdassa, että päätös ”käsitellään ja se pannaan täytäntöön kiireellisesti”. Artiklan 2 ja 3 kohdassa vahvistetaan pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskevan lopullisen päätöksen tekemiselle 10 päivän ja vastaavasti 60 päivän määräaika sen mukaan, suostuuko etsitty henkilö luovuttamiseensa vai ei.

61 Vain erityistapauksissa silloin, kun pidätysmääräystä ei voida panna täytäntöön näissä määräajoissa, määräaikoja voidaan pidentää kyseisen artiklan 4 kohdan nojalla 30 päivällä, ja täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen on välittömästi ilmoitettava siitä ja viivästyksen syystä pidätysmääräyksen antaneelle oikeusviranomaiselle. Näitä erityistapauksia lukuun ottamatta jäsenvaltio voi vain poikkeuksellisissa olosuhteissa puitepäätöksen 17 artiklan 7 kohdan mukaisesti olla noudattamatta kyseisiä määräaikoja, ja kyseisen jäsenvaltion on myös ilmoitettava siitä ja viivästyksen syistä Eurojust-yksikölle.

62 Puitepäätöksen 17 artiklassa vahvistettujen määräaikojen merkitys ilmaistaan paitsi kyseisessä artiklassa myös muissa puitepäätöksen säännöksissä, kuten 13 artiklan 4 kohdassa, 15 artiklan 2 kohdassa, 20 ja 21 artiklassa sekä 31 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa.

63 Vaikka onkin niin, että puitepäätöksen tekemiseen johtaneessa lainsäädäntömenettelyssä puitepäätöksen 17 artiklaan sisältyvä ilmaus ”lopullinen päätös eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta olisi tehtävä” esiintyi ehdotuksessa neuvoston puitepäätökseksi eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä (KOM(2001) 522 lopullinen, julkaistu Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä 27.11.2001 (EYVL C 332 E, s. 305; jäljempänä puitepäätösehdotus) muodossa ”päätös eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta tehdään”, on kuitenkin niin, että menettelyssä sanaan ”päätös” lisättiin adjektiivi ”lopullinen” ja että puitepäätösehdotuksessa esitetty ainoa, 90 päivän määräaika korvattiin edellä 60 ja 61 kohdassa mainituilla lyhyemmillä porrastetuilla määräajoilla.

64 Tästä seuraa, että puitepäätöksen 17 artiklassa säädettyjä määräaikoja on tulkittava siten, että eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskeva lopullinen päätös tehdään lähtökohtaisesti joko kymmenen päivän kuluessa siitä, kun etsitty henkilö on suostunut luovuttamiseensa, tai muissa tapauksissa 60 päivän kuluessa viimeksi mainitun kiinni ottamisesta. Näitä määräaikoja voidaan pidentää 30 päivällä vain erityistapauksissa, ja jäsenvaltio voi jättää noudattamatta 17 artiklassa säädettyjä määräaikoja vain poikkeuksellisissa olosuhteissa.

65 Näin ollen muutosta ei voida missään tapauksessa hakea lykkäävin vaikutuksin jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskevaan päätökseen noudattamatta edellisessä kohdassa mainittuja lopullisen päätöksen tekemistä koskevia määräaikoja, jollei toimivaltainen tuomioistuin päätä esittää ennakkoratkaisukysymystä unionin tuomioistuimelle.

66 Siltä osin kuin toiseksi on kyse päätöksestä, joka koskee suostumuksen antamista pidätysmääräyksen laajentamiseen tai edelleen luovuttamiseen puitepäätöksen 27 artiklan 4 kohdan ja 28 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti, on todettava, että kummankin säännöksen mukaan ”päätös on tehtävä viimeistään 30 päivän kuluttua pyynnön vastaanottamisesta”.

67 Näiden säännösten, joita ei mainittu puitepäätösehdotuksessa kuten ei spesialiteettiperiaatettakaan, joka niillä pannaan täytäntöön, sanamuoto – joka poikkeaa puitepäätöksen 17 artiklan sanamuodosta – koskee erilaisia tilanteita sen mukaan, minkä päätöksen tekemisestä on kyse.

68 Etsitty henkilö ei ole enää pidätettynä eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanojäsenvaltiossa, ja hänet on jo luovutettu pidätysmääräyksen antaneeseen jäsenvaltioon.

69 Toisaalta täytäntöönpanosta vastaavalla oikeusviranomaisella, jolta pyydetään puitepäätöksen 27 artiklan 4 kohdassa ja 28 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettua suostumusta, on jo käytettävissään joukko tietoja, joiden perusteella se voi tehdä ratkaisun asiaan vaikuttavista seikoista tietoisena, koska – kuten edellä 36 kohdassa on todettu – suostumus voidaan evätä vain samoissa tapauksissa kuin puitepäätöksen 17 artiklassa tarkoitettujen päätösten kyseessä ollen voidaan evätä eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpano, ja lisäksi suostumus on annettava, jos rikoksesta, jonka perusteella pidätysmääräyksen laajentamista tai edelleen luovuttamista pyydetään, olisi luovutettava.

70 Puitepäätöksen 27 artiklan 4 kohdassa ja 28 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitetut päätökset koskevat kuitenkin joko muuta kuin luovutuksen perusteena ollutta rikosta tai muuta kuin ensimmäisen eurooppalaisen pidätysmääräyksen antanutta jäsenvaltiota, mikä on perusteena sille, että suostumuksen antamiselle on asetettu 30 päivän määräaika.

71 Puitepäätöksen 27 artiklan 4 kohtaa ja 28 artiklan 3 kohdan c alakohtaa on siis tulkittava siten, että niiden mukaan oikeusviranomaisen päätös, jolla kyseinen viranomainen päättää suostumuksestaan joko henkilön syytteeseenpanoon, tuomitsemiseen tai säilöön ottamiseen vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen täytäntöön panemiseksi ennen kyseisen henkilön eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla luovuttamista tehdystä, muusta kuin hänen luovuttamisensa perusteena olleesta rikoksesta tai henkilön luovuttamiseen muuhun jäsenvaltioon kuin täytäntöönpanojäsenvaltioon ennen kyseistä luovuttamista tehtyyn rikokseen perustuvan eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla, on lähtökohtaisesti tehtävä 30 päivän kuluessa pyynnön vastaanottamisesta.

72 Siltä osin kuin kyse on jäsenvaltioiden mahdollisuudesta säätää kansallisessa lainsäädännössään puitepäätöksen 27 artiklan 4 kohdassa ja 28 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettuja päätöksiä koskevasta muutoksenhausta, jolla on lykkäävä vaikutus, on todettava, että näissä säännöksissä – toisin kuin puitepäätöksen 17 artiklassa – ei vahvisteta määräaikoja ”lopullisen päätöksen” tekemistä varten ja että näin ollen niitä on tulkittava siten, että niissä vahvistettu määräaika koskee vain alkuperäistä päätöstä, eikä se koske tilannetta, jossa tällaiseen muutoksenhakuun on ryhdytty.

73 Olisi kuitenkin vastoin puitepäätöksen taustalla olevaa logiikkaa ja päätöksen tavoitteita eli luovuttamismenettelyiden nopeuttamista, jos määräaika lopullisen päätöksen tekemiseen puitepäätöksen 27 artiklan 4 kohdan ja 28 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla olisi puitepäätöksen 17 artiklassa säädettyjä määräaikoja pidempi.

74 Tästä seuraa, että puitepäätöksen johdonmukaisen tulkinnan ja soveltamisen varmistamiseksi on katsottava, että haettaessa muutosta lykkäävin vaikutuksin kansallisen lainsäädännön mukaisesti puitepäätöksen 27 artiklan 4 kohdassa ja 28 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettuihin päätöksiin on joka tapauksessa noudatettava puitepäätöksen 17 artiklassa tarkoitettuja lopullisen päätöksen tekemistä varten säädettyjä määräaikoja.

75 Edellä esitetyn perusteella esitettyyn kysymykseen on vastattava, että puitepäätöksen 27 artiklan 4 kohtaa ja 28 artiklan 3 kohdan c alakohtaa on tulkittava siten, etteivät ne ole esteenä sille, että jäsenvaltiot säätävät muutoksenhausta, jolla lykätään oikeusviranomaisen sellaisen päätöksen täytäntöönpanoa, jolla kyseinen viranomainen päättää 30 päivän kuluessa asiaa koskevan pyynnön vastaanottamisesta suostumuksestaan joko henkilön syytteeseenpanoon, tuomitsemiseen tai säilöön ottamiseen vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen täytäntöön panemiseksi ennen kyseistä eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla luovuttamista tehdystä, muusta kuin hänen luovuttamisensa perusteena olleesta rikoksesta tai henkilön luovuttamiseen muuhun

jäsenvaltioon kuin täytäntöönpanojäsenvaltioon ennen hänen luovuttamistaan tehtyyn rikokseen perustuvan eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla, edellyttäen, että lopullinen päätös tehdään puitepäätöksen 17 artiklassa tarkoitetuissa määräajoissa.

Oikeudenkäyntikulut

76 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä 13.6.2002 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2002/584/YOS, sellaisena kuin se on muutettuna 26.2.2009 tehdyllä neuvoston puitepäätöksellä 2009/299/YOS, 27 artiklan 4 kohtaa ja 28 artiklan 3 kohdan c alakohtaa on tulkittava siten, etteivät ne ole esteenä sille, että jäsenvaltiot säätävät muutoksenhausta, jolla lykätään oikeusviranomaisen sellaisen päätöksen täytäntöönpanoa, jolla kyseinen viranomainen päättää 30 päivän kuluessa asiaa koskevan pyynnön vastaanottamisesta suostumuksestaan joko henkilön syytteeseenpanoon, tuomitsemiseen tai säilöön ottamiseen vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen täytäntöön panemiseksi ennen kyseisen henkilön eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla luovuttamista tehdystä, muusta kuin hänen luovuttamisensa perusteena olleesta rikoksesta tai henkilön luovuttamiseen muuhun jäsenvaltioon kuin täytäntöönpanojäsenvaltioon ennen kyseistä luovuttamista tehtyyn rikokseen perustuvan eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla, edellyttäen, että lopullinen päätös tehdään puitepäätöksen 17 artiklassa tarkoitetuissa määräajoissa.

Allekirjoitukset